

Uj Zeppelin-támadás az angol kikötők ellen.

Egy orosz cirkálót és tizenegy gőzöst, vitorlást sülyesztettek el német tengeralattjárók.

(Berlin, június 5.) A Wolff-ügynökség jelenti hivatalosan:

Június 4-én egy német tengeralattjáró naszád egy „Amur” típusu orosz aknakutató cirkálót Baltisch-Portnál elsülyesztett.

A június 4-éről 5-ére virradó éjjelen tengerészeti léghajóink támadást intéztek a megerősített Humber-torkolat és Harwich flottatámaszpont ellen. A harwichi kikötői telepeket bőven és jó eredménnyel bombázták. Számos erős tűz támadt és robbanások történtek, amelyek közül egy különösen heves volt és egy gáz- vagy olajtartály fölrobbanását és kigyulladását idézte elő. Azonkívül a vasúti állomást is bombázták. Léghajóinkat szárazföldi és hajóágyuk hevesen lötték, de nem találták el. A léghajók sértetlenül tértek vissza.

Behncke,

a tengerészeti vezérkar főnökének helyettese.

(Az „Amur” típusu aknakutatók 2970 tonnás, 17 csomónyi sebességű hajók, 1 darab 12 centiméteres, 11 darab 7½ centiméteres ágyúval vannak felszerelve.)

(Baltisch-Port jelentékeny orosz kikötő a finn öbölben, közel a Keleti-tengerhez.)

(Harwich nagy angol kikötő, mintegy 100 kilométernyire északra a Themse torkolatától. A Humber egy 3–5 kilométer széles tengeröböl, amely 60 kilométer hosszúságban belenyúlik Anglia legiparúzóbb vidékébe és ezt a tengerrel összeköti. Partján fekszik Hull, fontos kikötő.)

(London, június 5.) A sajtóiroda közli: Ellenséges léghajók Anglia délkeleti és keleti partjait keresték föl és különböző helyeken bombákat dobtak le, amelyek némi kárt is okoztak. A szerencsétlenségek száma nagyon csekély.

(London, június 5.) Cap Lisardnál megtorpedózták az „Intim” nevű gőzöst, amely elsülyedt. Negyven főnyi legénységét megmentették. („M. T. I.”)

(Páris, június 5. — „Havas.”) A „Penfeld” gőzöst Brestből tegnap délben egy tengeralattjáró a csatornában elsülyesztette. A legénységet megmentették. („M. T. I.”)

(London, június 5.) A 3344 tonnás „Jona” gőzöst és a „Chryphas” vitorlást csütörtökön hajnalban a Fair-szigetknél megtorpedózták. A legénység Kirkwallba érkezett. Két vitorlást Lowestoftból csütörtökön az Északi-tengeren torpedóztak meg. Legénységük Lowestoftba érkezett. („M. T. I.” — Lásd a 4. oldalt.)

Salandra ferdítései.

Bécsi és berlini félhivatalos nyilatkozatok az olasz miniszterelnöknek a területi kárpótlás ügyében tett hamis kijelentéseire.

(Bécs, június 5.) A „Fremdenblatt” holnap száma közli:

Az a tudatos ferdítéssel és valótlanágokkal telített beszéd, amelyet Salandra olasz miniszterelnök mondott e hó 3-án a római Capitoliumon, a többek között azt az állítást is tartalmazza, hogy az olasz kormány a múlt év júliusának 26-án és 27-én Berlinben és Bécsben világosan fölvetette a monarchia olasz provinciáinak átengedése kérdését és akkoriban ki is jelentette, hogy a hármasszövetség föltétlenül megszűnik, ha Olaszország nem kapja meg az igazságos kompenzációt.

Ez az állítás valótlan. A múlt év júliusának végén az olasz kormány nem tett ilyen bejelen-

tést Bécsben. Sőt éppen a bécsi olasz nagykövetség jelentette ki a múlt év július 28-án nyert utasításának megfelelően, hogy kormánya a Monarchia és Szerbia között bekövetkező háborúban barátságos és szerződési kötelezettségének megfelelő magatartást fog tanúsítani és föntartja magának, hogy a hármasszövetségi szerződés 7. cikkelye értelmében őt megillető kompenzáció-joggal élhessen, amire nézvé meg kell majd állapodni. Ugyanakkor az utóbbiakra nézve kijelentették az olasz nagykövet előtt, hogy amennyiben szerb területnek nemcsak átmeneti jellegű megszállására kerülne a sor, úgy a monarchia kész Olaszországgal az annak nyújtandó kompenzáció ügyében eszmecserebe bocsátkozni. („M. T. I.”)

(Berlin, június 5.) Salandra miniszterelnök beszédének egyik részében azt mondja, hogy az egész európai háborút Ausztria kihívó magatartása idézte elő. Az olasz kormány július 27-én és 28-án Berlinben és Bécsben fölvetette azt a kérdést, hogy a monarchia mondjon le az osztrák-olasz vidékről. Mi kijelentettük akkor, hogy a hármasszövetség föltétlenül fölbomlik akkor, ha mi nem kapunk igazságos rekompenciákat.

Ehhez a Wolff-ügynökség a következő megjegyzést fűzi: Ilyen nyilatkozattal Berlinben se 27-én, se 28-án nem történt. Bollati olasz nagykövet július 27-én az olasz kormány álláspontjának azzal adott kifejezést, hogy Olaszország érdekeinek megvédése mellett a hármasszövetség 7. cikkelye alapján lehetőleg barátságos magatartást fog tanúsítani Ausztria-Magyarországgal szemben és nem fog nehézségeket gördíteni elébe. Olaszország minden Balkánkérdésben bizonyosságával egyetértőleg akar eljárni. Bizonyosságot akar szerezni a 7. cikkely interpretálására nézve. E cikkelyre nézve az olasz kívánságoknak megfelelő megegyezés jött létre.

Német félhivatalos a békéről.

(Berlin, június 5.) A „Nord. Allg. Zeitung” írja: A berni „Tagwacht” egy szociáldemokrata félhívást közöl, amely heves szemrehányások keretében azt állítja, hogy Németország visszautasított egy angol békeajánlatot. Itteni munkáskörökben is igyekeznek azt a hírt terjeszteni, amely szerint egy tekintélyes amerikai márciusban angol békeajánlatokat közvetített. Megállapítjuk, írja a „Nord. Allg. Zeitung”, hogy az angol kormánynak semmiféle békeajánlata nem érkezett hozzánk. Márciusban valóban itt járt egy tekintélyes amerikai, aki azonban a hadviselő államok hangulatát akarta tanulmányozni. Ezért ellátogatott minden fővárosba és Párisból és Londonból Berlinbe jövet itt közölte, hogy sem Párisban, sem Londonban nem mutatkozik semmiféle hajlandóság békétárgyalásokra.

Francia röplőgépek bombázapora.

(Berlin, június 5.) A tegnapelőtt éjszaka kiadott francia hivatalos jelentés a következőket tartalmazza:

Csapataink Labirynthnál történt előrehaladásán kívül más ujság nincs. 29 francia röplőgép reggel 4 és 5 óra között a trónörökös főhadiszállására 178 bombát dobott, amelyek közül sok talált is és ezenkívül sok ezer nyilat zuditottak a táborra. A röplőgépekre hevesen tüzeltek, de mind jókarban tért vissza.

A Wolff-ügynökség ehhez a következő megjegyzést fűzi: Illetékes helyről kapott értesülés alapján megállapíthatjuk, hogy a bombák a legénység közül több embert megöltek, más eredménye az aviatikusok munkájának nem volt.

Dán vélemény az oroszok gyöngeségéről.

(Kopenhága, június 5.) A „Politiken” írja: A központi hatalmak tegnap ismét urai lettek Przemyslnek. Ezt a várat, amelyet az oroszok

hónapokon át hiába ostromoltak és amelyet végül is csak kiéheztetéssel tudtak elfoglalni, az osztrák-magyar és a német csapatok néhány nap alatt elfoglalták. A lap azon a véleményen van, hogy e háború nagy meglepetései között a május 2-ika óta tartó német-osztrák-magyar offenzíva nem áll az utolsó sorban. Azt hitte volna az ember, hogy az oroszok mindent el fognak követni, hogy galíciai hódításait megartsák, mert ott nyolc hónap alatt úgy rendezkedtek be, mintha örökre ott akarnának maradni. A lap emlékeztet a cárnak „uj országában” tett utazására, leMBERGI és PRZEMYSLI látogatására, ahol ugyanabban a teremben ebédel, ahol egy hónappal ezelőtt osztrák-magyar tisztek. A cár nem sokkal ezután Nikolajevics nagyhercegnek diszkardot küldött ezzel a fölirással: Galícia fölzsabadításáért! Ha a Duna-jec-menti támadás az oroszokat váratlanul érte, úgy volt idejük később összeszedni magukat. Ha ez nem történt meg, úgy önkéntelenül is fölmerül ez a kérdés: Hát Oroszország belejárt már a szaladásba? Erejének végét járja? Ez kimeríthetetlen tartalékjai mellett nem látszik valószínűnek. Valószínűbb az, hogy Oroszország nem képes hadseregét kihasználni. Mi történik az orosz front mögött, azt csak sejtteni lehet. Hádilétszámra emelve egy orosz zászlóalj 18 tisztből és 981 emberből áll. Májusban már csak 1000 tiszt jutott 300.000 katonára. Stryjnél 60 tisztet és 12.000 katonát fogtak el, vagyis 500 katonára jutott 1 tiszt. A hadsereg is kétségtelenül már jóval gyöngébb. Oroszország négy millió ember mozgósításával kezdte a háborút, akiket nem is tudott nyomban a harcra küldeni. Ennek a hadseregnek a nagyobb része már kétségtelenül elveszett. Amit most küldenek előre a frontba, az már silányabb anyag. Ehhez járul még az is, hogy az oroszoknak jelenleg nincsen elég municiójuk és fölszerelésük az új csapatok számára és ezért gyöngék az ellentállások Galiciában, gyöngébbek, mint aminőt vártak tőlük. („M. T. I.”)

Dánia új alkotmánya.

(Kopenhága, június 5. — „M. T. I.”) A király szombaton írta alá a képviselőház által elfogadott új alkotmányjavaslatot, amely egy év múlva lép életbe.

A NÉPSZAVA KÖNYVKERESKEDESE június, július és augusztus havában este 7 óráig marad nyitva.

HIREK

Az elnyűtt Korbács.

Egyedül voltam a villamos perronján, az aranygalléros ellenőr visszaadta a megvizsgált jegyemet és ismerősen, barátságosan mosolyogva nézett rám.

Ejnye, mondom magamban, én ezt az embert ismerem. Nini! csakugyan, ez az én derék kalauzom, akinek a kocsiján esztendőnkön át jártam Kelenföldre. Észreveszem a szándékát: észre akarja venni, hogy milyen előkelő pozícióba jutott, élvezni akarja egy ismerősének a bámulatát, imponálni akar.

Legyen meg az öröme. És megszólítom: — Ejnye, meg sem ismertem így, aranygallérosan. Gyorsan avansált, gratulálók!

Csak ezt várta. Megeredt a boldogságtól, ragyogó szava:

— Bizony gyorsan, hála istennek. Kalauz koromban sohasem mulasztottam, sohasem hibáztam, soha büntetésben nem voltam, soha beteget nem jelentettem. Soron kívül lettem jegyvizsgáló kalauz. Most pedig megelőztem harminc társamat, soron kívül lettem ellenőr, csak huszat akartak kinevezni, de az én kedvemért megcsinálták a huszonegyedik kinevezést.

Közbeszólók:

— Persze, volt egy kis finom protekció is a dologban?

— Bizony isten, nem volt. Hanem olyan jegyvizsgáló, mint én, nem akadt még egy. Oriási buzgalmat fejtettem ki, nagyszerű szolgálókat tettem a társaságnak.

— Mi az, hogy nagyszerű szolgálatokat tett? Sok kalauzt rajta csipett, ugyebár, a hibás jegyosztáson, talán szabálytalanságon is? Széles mosolyra húzódott a szája.

— Meghiszem azt! *Álló* kocsira én soha föl nem léptem, álló kocsiról soha le nem léptem. Ugy szálltam, mint a madár, röptében termettem a kocsin, a kalauz észre sem vette, már ott álltam mellette a kocsi közepén, már a markomban volt, már dolgozott és sápadozott és a következő pillanatban már megint lent voltam és az ellenkező kocsira ugrottam, úgy szálltam, mint a madár, látták a jelentéseimből, hogy micsoda szolgálatot teszek a társaságnak, méltányoltak, nem kellett protekció, hála istennek.

— Szóval sok kalauzra ráterítette a vizes lepedőt, aki nem tudott olyan gyorsan szállni, aki nagy tolongás idején nem tudott mindenkinek jegyet adni, vagy talán egy-egy szakaszjegy árát is félrecsusztatta.

— Az volt a kötelességem!

— És persze, ezután is így fog tenni?

— Ezután? Nem egészen. Tönkre tettem a lábamat, fáj a talpam, veszettül fáj, már én többet száguldó kocsira föl nem ugrom, már én csak a megállóhelyen szállok föl, le. Különben is... a célokat már elértem, már nem engem hajszolnak, már én parancsolok másoknak. És boldog önérzettel mosolygott.

— Szóval, többé nem fog szállni, mint a madár?

— Nem, uram, nem lehet, a talpam veszettül fáj, pedig még csak harmincnegyzet esztendő vagyok. A lábamat tönkretettem.

— Kár, kár — mondom színelte részvétellel. De mondja csak, érdemes volt? Szállt, mint a madár, megcsipte a tizenkét órás szolgálatban kimerült kalauzt, aki nem tudta jeggyel ellátni valamennyi tolongó utast; szállt, mint a madár és megcsipte az egy forint husz krajcárért dolgozó kalauzt, aki félrecsusztatott hat krajcárt, egy szakaszjegy árát, hogy legyen otthon kenyér, krumpli. Megcsipte őket, megbírságot tatta őket. És segített abban, hogy a robotos társának, a koplaló társának ne legyen elég kenyere, ellenben a részvényes urak tizenhat percents osztalékot kapjanak, a vezérigazgató ur pedig évi kétszáz ezer korona jövedelmet zsebelhessen, annyit, amennyit maguk négyen-öten sem keresnek *egész életükben*. És magának most már holtig nyomorék lesz a lába, hát érdemes volt?

Értetlenül, megbotránkozottan néz rám. Látzik, hogy már bánja, hogy kiprovokálta a gratulációm.

— Érdemes volt — mondja azután —, mert az volt a kötelességem és mert most nem engem hajszolnak mások, hanem éntölem félnek mások.

— Igen és ha a lába még jobban fog fájni, ha már nem fogja elég fürgén megcsipni a volt kollégáit, akkor elküldik magát nyugdíjba, bizony nagyon kevés nyugdíjjal és még félni sem fog magától senki. Bizony, maga az a korbács, amellyel robotra hajtják a rabszolgákat és amelyet azután, ha elnyüvődött, a lomtárba hajtának. És mondja, sohasem jutott eszébe még álmában sem: a vezérigazgató ur, a nagy részvényes urak autón járnak, az asszonyaikat selyembe öltöztetik, a szegény kalauz pedig, akit két koronára megbírságot taltam, ma családostul koplal, mivel hiányzik neki az a két korona. Nem gondolt erre?

De már a Kalvin-téren vagyunk, ő nem válaszol, értetlenül és dühösen néz rám, lelép szép csöndesen és nem száll, mint a madár.

— Mégegyszer gratulálok a megérdemelt előléptetéshez! — szólok utána. (Suhogó.)